

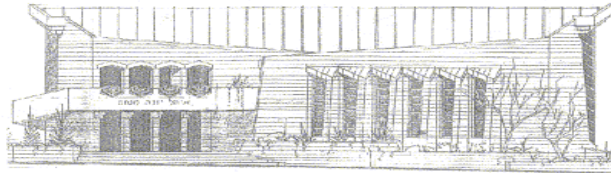
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spector

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דרשה פ' בא תש"ע מאת הרב דוד אברהם ספקטור לכבוד בר המצוה אבי פייבר בנושא:

תפילין בארץ ישראל

שבת שלום וברכת מזל טוב לבר המצוה אבי, אברהם יגאל ולהורים מר. וג'ודי ולסבא תומי וסבתא הלן דיין ולסבא סדני וסבתא רוז פייבר ולכל משפחה. אבי קראת בתחילת הפרשה גם על הוריד ועל הסבים וסבתות שלך: לַמֶּעַן תִּסְפָּר בְּאָזְנִי בְּנֶךָ וּבִן בְּנֶךָ. לא רק להורים יש מצוה לספר וללמד בְּאָזְנִי בְּנֶךָ אלא גם לסבא וסבתא יש תפקיד חשוב בחינוך הנכדים ולַמֶּעַן תִּסְפָּר בְּאָזְנִי בֶן בְּנֶךָ. וכן נפסק בשלחן ערוך (יו"ד רמ"ה, ג): "כשם שמצוה ללמד את בנו, כך מצוה ללמד את בן בנו, שנאמר: והודעתם לבניך ולבני בניך (דברים ד, ט)". מתוך נסיוני הקצר כסבא אני יכול להעיד שאין דבר משמח יותר מזה. שבת שעברה למדת ביחד עם הנכדה בת הארבע על עשרת המכות במצרים ובמוצאי שבת כתבתי מכתב לגנות רחל על הלימוד שלנו. חתום סבא. זו חויה מיוחדת! אשריך אבי שיש לך כאלה הורים וסבים וסבתות שאתה יכול ללמוד מהם הרבה. אבי, זכית לשם כפול אברהם יגאל. השם יגאל מבטא את שאיפת ההורים לגאולה, כפי שספרו. שאיפה לגאולה העם שהתחילה בפרשת בא, שבו נולדת ושאיפה לגאולה המשפחתית, שהתחיל להתגשם לפני פחות מ-13 שנה, כאשר הוריד עלו ארצה מגולדס גרין ואתה היית תינוק בן שמונה חודשים בשם אברהם יגאל. על הקשר העמוק בין ארץ ישראל לתפילין שהתחלת להניח קראת היום בעליה השביעית של פרשת בא. בפרק שלוש-עשרה של ספר שמות, פרק הבר-מצוה קראת את שתי הפרשיות הראשונות שנמצאות בכל זוג תפילין: פרשת קדש לי כל בְּכוֹר ופרשת וְהָיָה כִּי יִבָּאָךְ. בשתי הפרשיות אלה מקדימה התורה לפני מצות תפילין את המצוה לבוא אל הארץ וְהָיָה כִּי יִבָּאָךְ ה' אֶל אֶרֶץ הַכְּנָעֲנִי, ומתוארת הארץ כְּאֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ, כארץ של שפע חומרי. נשאלת השאלה: מה הקשר? מה הקשר בין ארץ כנען, ארץ ישראל לבין תפילין שאינן אחת מהמצוות התלויות בארץ אלא היא מצוה שבגופו, בגוף האדם. וכך כבר נשאל במסכת קידושין (לז:): "ביאה (פי' בְּאָךְ) דכתב רחמנא (התורה) גבי תפילין למה לי? (ומשיבה הגמרא:) תנא דבי ר' ישמעאל: עשה מצוה זו (של תפילין), שבשבילה (שבזכותה) תיכנס (עם ישראל) לארץ." מכל מקום שוב אנו שואלים: מה הקשר? מסביר הרב קוק (חבש פאר דרוש א, עמ' כד): "ארץ ישראל יסדה הקב"ה בתכלית הטוב לעניי הגוף 'ארץ זבת חלב ודבש'. אם-כן יש ח"ו סכנה שיתחזק הגוף ועל ידו יחלש השכל... על-כן הקדים הקב"ה מצות תפילין לכניסת הארץ, לומר "עשה מצוה זו" ותבדיל שכלך מענייני החומר, אז כל מה שיוסיף הגוף ישוב וטובה, יוסיף השכל קדושה, על כן "בשבילה תכנס לארץ" שתתענג על ה' אף-על-פי ש"יתן לך משאלות לבך". זאת אומרת כניסה לארץ, לארציות, ובפרט לְאֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ, היא מסוכנת לרוח ישראל. אפשר לשקוע בשפע החומרי ולשכוח מהרוח. לכן "עשה מצוה זו (של תפילין), שבשבילה תיכנס לארץ." בתפילין יש קבלת עול שמים וקבלת עול מצוות וע"י הנחתן מונעים את השקיעה בארץ. אדרבא יש מצוה ליישב את הארץ ולפתח אותה ולא להקפאה ח"ו ובפרט בדורנו, כפי שכתב הרב קוק: "ועתה זכינו ב"ה בדורנו כי פקד ה' את עמו ורוח הקודש נתעורר בלב רבים לשוב להתנחל בארץ הקדושה וזה בוודאי קול דודנו הדופק לומר לנו: "שובו בנים לגבולכם". עלינו להתחזק במצוה זו (של תפילין) אשר בזכותה נוכל לקבל טובת הארץ הגשמית בצרור קדושתה הרוחנית באופן שיהיו לעזר זה לזה." אגב יש שאלה מעניינית: האם לברך שהחיינו ביום הבר מצוה על הנחת תפילין. הלא הנער כבר מניח תפילין משך שלושים יום קודם לכן. מה עשה הרב שלמה זלמן אוירבאך? נתן לבנו שלושים יום לפני הבר מצוה התפילין בהשאלה וביום הבר מצוה אמר לו שמעכשיו הם שלו במתנה. על מתנה יקרה כזו ביום הבר-מצוה לכל הדעות ראוי לברך שהחיינו! מסופר במסכת ברכות (יב:): "שבבית המקדש כל שבת "משמר" (של כהנים) היוצא אומר למשמר הנכנס: מי ששכן את שמו בבית הזה הוא יושבין ביניכם אהבה ואחוה ושלוש וריעות." זו ברכה נפלאה. וכך במוצאי שבת בעוד שבוע רוצה המשמר היוצא של ועד בית הכנסת לברך את המשמר הנכנס, אבל עדיין אין כמעט את מי לברך. היו"ר היוצא חברינו בריאן מליק מסר לי שחסרים חברים לועדות ולאחזקת בית הכנסת ועל זה שאל פרעה: מי ההולכים? כל הקודם להתנדב, זוכה לברכה ומצווה רבא לעזור באחזקת בית הכנסת וניהול ופיתוח הקהילה. נשוב למצוות תפילין. מסופר במסכת ברכות (ו:): "שהקדוש ברוך הוא מניח תפילין" ומה כתוב בהן? "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ" (דברי הימים א' י"ז). גם השבוע ראו כל עמי הארץ את תפילין של הקב"ה, את עמך ישראל ובפרט חיל הרפואה של צה"ל ואנשי צה"ל בפעולת ההצלה בהאסון הכבד בהאיטי (HAITI) ואמרו כל הניצולים ומדינות העולם פה אחד: מי כעמך ישראל! יש אומרים שעניי עירך קודמים ולכן אין לעזור להם, אבל כבר נפסק בערוך השלחן (יו"ד רנ"א, ד-ו): "יקדים בהצדקה הקרוב. חלק גדול מהצדקה יתן לקרוביו ועניי עירו ומעט מחוייב ליתן גם לרחוקים ועניי עיר אחרת, דאם לא-כן עיר של עניים יגועו ברעב ח"ו." נסיים במצות תפילין. מובא במסכת ברכות (ו:): "שהתפילין עוז הם לישראל", שנאמר: ה' עז לעמו יתן. גם כך אבי יש עוז. ואתה מפנה את העוז שלך הן ללימוד תורה בשיבת שעלי תורה והן לכדורסל באליצור בית-שמש. אני מברך אותך שכמו התפילין כל המצוות יתנו לך עוז ושמחה של מצוה ובשם הקהילה אני מוסר לך ספר זה.